

УДК 021-028.27:004.738.5]-044.332

DOI <https://doi.org/10.31470/2518-7600-2021-12-255-269>

ADAPTATION OF LIBRARIES TO THE REALITIES OF DIGITAL SPACE

АДАПТАЦІЯ БІБЛІОТЕК ДО РЕАЛІЙ ЦИФРОВОГО ПРОСТОРУ

АДАПТАЦИЯ БИБЛИОТЕК К РЕАЛИЯМ ЦИФРОВОГО ПРОСТРАНСТВА

Алла Овсієнко,

викладач кафедри

документознавства та

методики навчання

ovsiienko_alla@ukr.net

ORCID: 0000-0002-0905-9725

Університет Григорія

Сковороди в Переяславі,

вул. Сухомлинського, 30,

м. Переяслав, Київська обл.,

Україна, 08401

Alla Ovsiienko,

Lecturer of Document Sciences

and Teaching Methodology

Department

ovsiienko_alla@ukr.net

ORCID: 0000-0002-0905-9725

Hryhoriy Skovoroda University

in Pereyaslav, Pereyaslav,

30, Sukhomlynskooho Str.,

Kyiv region, Ukraine, 08401

ABSTRACT

Today, it is impossible to stop the rapid spread of gadgets, readers, mobile phones as a means of access to Internet resources, including library content on the World Wide Web. It is also impossible to change the situation towards the actualization of e-reading, the general fact is that the most effective information and library services to the population is achieved by creating electronic libraries. Electronic libraries can consist of collections of electronic documents (digitized traditional materials, or created directly in electronic form), and be a system with a unified approach to the production, storage, organization of various information.

The paper describes the main elements of digitization of the library as a component of the information society developing.

Library sites are the gateway to the library, its business card in the Internet space. Accounts in social networks and blogs dramatically increase the interactivity of information exchange and traffic to library sites, in general, increase interest in the library from existing and potential users.

The global reorientation of priorities in the work of library and information institutions, in connection with the creation of an electronic library, is obvious, it is aimed at the development of network technologies, electronic resources, information services, library cooperation.

Digital libraries, electronic collections, electronic backup systems, online public access catalogs, ezine databases, and other IPs have become popular means of accessing information sources. The creation of electronic, digital libraries contributes to the globalization of the global information community, opens fundamentally new conditions for access to remote IP and ensures equal rights of users to obtain the necessary information.

The article analyzes the intensity of the Internet's influence on reference and bibliographic services for library users, and the need for reorganization of reference and bibliographic services, changes in the traditional functions of bibliography.

Keywords: *digital libraries, internet, library, digitization of libraries, electronic library, information technologies, modern software.*

Постановка проблеми. Розвиток інтернет технологій відкрив для бібліотек новий рівень можливостей для обслуговування користувачів. Під інтернет технологіями зазвичай мають на увазі будь-які технології, які забезпечують використання можливостей інтернету для зберігання, передачі і обробки інформації. За допомогою цих технологій в бібліотеках створюються автоматизовані інформаційні системи, онлайніві електронні каталоги, бази даних,

електронні бібліотеки, бібліотечні сайти, блоги. Сучасні програмні засоби, побудовані з використанням web-технологій, дозволяють полегшити пошук інформації, підвищити якість і швидкість її надання, залучити додаткових користувачів, підвищити популярність бібліотечних послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми впровадження сучасних інформаційних технологій у роботу бібліотек досліджували: І. Торкін (Торкін, 2003), Н. Зборовська (Зборовська, 2007), М. Альфоров (Альфоров, 2013) та інші дослідники, але їх дослідження потребують подальшого розвитку та розкриття деяких питань. Н. Зборовська під віртуальною виставкою розуміє електронну виставу форматі «Power Point» – електронної презентації. Автор пропонує таку виставку при відповідному звуковому оформленні і наявності мультимедійного проектора застосовувати як ілюстративний матеріал на комплексних заходах: літературних вечорах, днях інформації. До переваг створення віртуальних виставок як форми бібліотечного обслуговування вона відносить: можливість індивідуальний самостійної роботи читача з поданими матеріалами, нетрадиційну подачі матеріалу, наочність, структурування матеріалу (Красножон, 2011: 46-51). І. Торкін описує досвід організації віртуальної виставки на сайті Національної бібліотеки України для дітей, яка пропонує користувачам оцифровані видання, що представляє творчість видатних українських та російських художників ілюстраторів. Після вибору потрібного видання користувач може побачити в зменшеному вигляді всі його сторінки і скласти про нього попередні враження. Кожне зображення пов'язане гіперпосиланням зі сторінкою, де його можна детальніше роздивитися і прочитати. Зображення представлено в jpg-форматі. М. Альфоров аналізує віртуальні (розміщені в Інтернеті) виставки творів мистецтва (Красножон, 2011: 46-51).

Отже, застосування інформаційних технологій у бібліотеках розповсюджується сьогодні досить широко та охоплює різні процедури розвитку. Однак більшість

дослідників зосереджують свою увагу на окремих послугах не розглядаючи комп'ютерні бібліотечні системи та переваги їх впровадження в комплексі.

Мета статті є вивчення практичного застосування нових технологій, комп'ютерних бібліотечних систем для автоматизації роботи бібліотек та виведення їх на новий рівень.

Виклад основного матеріалу. В сучасних соціально-економічних умовах розвитку суспільства постійно зростає соціальний ефект бібліотечної діяльності. Сьогодні бібліотека є тією установою, яка консолідує громадськість щодо вирішення соціально значущих проблем і бере участь у становленні громадянського суспільства в країні. Однією з прогресивних форм взаємодії бібліотек з різними структурами та користувачами є соціальне партнерство, яке дозволяє учасникам як позиціонувати свої інтереси серед місцевої громади, так і ураховувати інтереси її членів.

Глибоке усвідомлення бібліотекарями неминучості і життєвої необхідності кардинальних змін, розуміння ними того, що майбутнє бібліотек пов'язано не з консервацією вчорашніх, а з орієнтацією на сьогоднішні і завтрашні «цифрові» підходи до інформаційної діяльності, який поєднується зі здатністю і бажанням ці зміни здійснювати, і є тією платформою, на якій можливо створити бібліотеки завтрашнього дня.

Трансформація інформаційного масиву в цифрову епоху привела до глобальних змін всієї системи інформаційних комунікацій. В Інтернеті в безкоштовному цілодобовому доступі представлені гігантські обсяги даних: щоденні новини та кулінарні рецепти, результати спортивних змагань і класичні твори художньої літератури, періодичних видань, довідники і словники, музичні твори і кінофільми та ін. (Степанов, Бібліотека в цифровому).

Мережа створила якісно інші можливості для професійного інформаційного обслуговування (доступ в режимі 24/7). Відкриті можливості не забарилися скористатися

як різні бізнес-структури, так і окремі громадяни. У числі конкурентів бібліотек безкоштовні інтернет-колекції, наукові репозиторії (архіви), проекти інформаційних інтернет-гігантів (Степанов, Бібліотека в цифровому).

Бібліотеки втратили унікальність послуг, що надають у зв'язку з монополією в інформаційному обслуговуванні.

Потенційні послуги, які може забезпечити бібліотека:

- безкоштовний мобільний доступ до будь-якого виду інтелектуального контенту, представленого в цифровій формі (книги, періодика, аудіо, відео, гри і т.д.);
- отримання висококваліфікованої консультативної допомоги при зверненні до інформаційних ресурсів всіх можливих видів і форматів;
- надання простору для живого людського спілкування – інтелектуального дозвілля (Степанов, Бібліотека в цифровому).

Оскільки в цифровому середовищі інтелектуальна робота в більшості випадків вимагає звернення до ресурсів або інструментів глобальних комп'ютерних мереж, будь-яка бібліотека має надавати безкоштовний доступ до Інтернету в якості стандартної обов'язкової послуги. Ширококутний доступ повинен надаватися як на читацьких комп'ютерах, так і на особистих пристроях користувачів в приміщенні бібліотеки з використанням бездротового зв'язку. У цифрову епоху бібліотека повинна сприйматися як місце, в якому будь-який громадянин може безкоштовно скористатися Інтернетом.

Ключовою умовою реалізації інформаційної функції бібліотеки у цифровому середовищі є:

- отримання бібліотеками права на «видачу» контенту в цифровій формі за межі бібліотеки при гарантії надійного захисту видаються джерел від подальшого копіювання та нелегального поширення.
- формування організаційно-технічної інфраструктури, що забезпечує процес звернення цифрових ресурсів через бібліотеки (Степанов Бібліотека в цифровому).

Технічна реалізація звернення цифрових ресурсів. Саме «кластери», а не самі бібліотеки здійснюють технічне обслуговування цифрової складової фонду. Кластери розміщують на серверах придбані матеріали, які читачі бібліотек віддалено або при особистому відвідуванні завантажують для відтворення на власних пристроях. Функції спеціалізованого програмного забезпечення:

- ідентифікація читача;
- генерація захищеної копії файлу;
- зіставлення числа ліцензій на придбані бібліотекою джерела з числом читачів, які можуть одночасно отримати до них доступ;
- контроль закінчення часу користування ресурсом;
- можливість постачальникам контенту самостійно завантажувати свою продукцію на сервер.

Приклади існуючих «кластерів»: OverDrive (overdrive.com) – спеціалізується на поставках англomовного електронного контенту для бібліотек усього світу, він є одним з найбільш глобальних. Onleihe (onleihe.net) – один з найбільш значущих сервісів німецької компанії DiViBib. Крім бібліотек Німеччини, сервіс також пропонується для бібліотек Швейцарії, Австрії, Італії та Данії. NumiLog (numilog.com) - компанія, що пропонує цифровий контент на французькою та англійською мовами, eReolen (ereolen.dk) – данський проект, що функціонує з осені 2011 року (Степанов, Бібліотека в цифровому).

У цифровому середовищі, де все більше проявляється дефіцит живого людського спілкування, бібліотеки можуть позиціонувати себе в якості простору для інтелектуального дозвілля, який може стати візитною карткою бібліотек. Форми реалізації творчої активності: дискусійні клуби, літературні вечори, лекції з актуальної проблематики, інтелектуальні ігри – все це може позиціонуватися як послуги, що надаються саме бібліотеками.

Критерієм вироблення специфічного «бібліотечного почерку» в сфері дозвілля має стати залучення відвідувачів до пізнавальної діяльності, яка виражається, в тому числі, і в читанні.

Сучасний бібліотекар – це висококваліфікований фахівець, який володіє не тільки традиційними бібліотечними технологіями та методиками, а й, в повній мірі, вміє використовувати інформаційні технології роботи (Ібрагимов, Інтернет в допомогу).

Важливим елементом системи підвищення кваліфікації у працівників бібліотеки є міжінституційна співпраця. В умовах цифровізації та поширення електронних технологій, одним із пріоритетних напрямів підвищення кваліфікації працівників, стала взаємодія з Науково-учбовим центром прикладної інформатики НАН України, на базі якого проведено цикл лекцій і тренінгів за спеціалізованими навчальними програмами з основ інформатики, комп'ютерної техніки та інтернет-технологій (Іванова & Білінець, 2009: 42-46).

Соціальні медіа – вид масмедіа, які використовують набір онлайн-технологій, що дозволяють користувачам спілкуватися між собою, до них відносяться: соціальні мережі, блоги та мікроблоги, інтернет-спільноти, спільні проекти, геосоціальні сервіси, відеохостінги, віртуальні ігри. На головній сторінці більшості бібліотечних сайтів можна побачити іконки соціальних медіа, що додає бібліотеці популярності та інтерактивності. Соціальні медіа відкрили перед бібліотеками нові можливості.

Як наслідок, активний розвиток Інтернет-технологій змінює медіа-простір, ставлячи перед суспільством нові виклики та окреслюючи нові перспективи, які доводиться брати до уваги, щоб не залишитися в минулому. Результати досліджень компанії GfK Ukraine продемонстрували стрімке зростання аудиторії українського Інтернету. На жителів сіл припадає лише 27% користувачів Інтернету, тому саме за рахунок цієї аудиторії може бути в перспективі ріст проникнення (Ісайкіна, 2019:128).

Нерозривно пов'язані з Інтернетом соціальні мережі, які зуміли підкорити користувачів всього світу. Соціальні мережі – це не тільки засіб для спілкування з друзями, але і мультимедійна майданчик. 87% користувачів, крім того що вони щось пишуть, читають або коментують, переглядають і викладають фотографії, 82% дивляться або викладають відео, 78% слухають музику, 57% грають в онлайн-ігри і 52% використовують програми. Один зі світових трендів інтернету, який проявляється і в нашій країні, – це те, що Інтернет стає все більш мобільним, українці регулярно виходять в Інтернет з мобільних пристроїв (Кочеткова, 2009: 68-73).

В Україні робота щодо створення цифрових бібліотек (або оцифрування окремих розділів бібліотечних фондів великих бібліотек) триває, в основному, на відомчому (галузевому) рівні. При цьому неодноразово відзначалося, що в Україні спроби реалізації проектів створення електронних бібліотек не мають загальносистемного характеру й тому в більшості випадків не відповідають потребам сучасного суспільства.

Відсутня централізована взаємодія та належна координація робіт з проектами. Не вирішено завдання правового, методичного, технологічного, організаційного та фінансового характеру, що є вкрай необхідним для забезпечення створення цифрових бібліотек в Україні. Однак, незважаючи на це, оцифрування бібліотечних фондів нашої держави відбувається (Кочеткова, 2009: 68-73).

Наприклад, масиви нормативно-законодавчих актів України, розміщені у відповідних розділах Єдиного вебпорталу органів виконавчої влади, вебпорталах Верховної Ради України, певних міністерств, відомств та установ, фактично є електронними бібліотеками. Роботи з оцифрування своїх фондів проводять фактично всі великі бібліотеки України. Значна кількість бібліотек, у першу чергу, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, Національна парламентська бібліотека України, Державна науково-технічна бібліотека України, Національна наукова медична бібліотека

України, бібліотеки вищих навчальних закладів на своїх вебсайтах надають доступ до власних електронних каталогів та фондів, наводять активні посилання на значний перелік електронних бібліотек України та інших країн (Кочеткова, 2009: 68-73).

В Україні регулярно проводяться конференції та семінари, присвячені створенню та функціонуванню електронних бібліотек. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського (НБУВ) – найбільша бібліотека України та головний науково-інформаційний центр держави, яка входить до числа десяти найбільших національних бібліотек світу, – ще в 1980-90-х роках започаткувала проведення комплексу теоретичних (науково-дослідних) і практичних робіт, тематика яких була безпосередньо пов'язана з обробкою, зберіганням та використанням величезних обсягів електронної інформації, науково-теоретичними основами створення електронних бібліотек. НБУВ з 1994 р. поповнює електронний каталог, з 1998 – загальнодержавну реферативну базу даних «Україніка наукова», здійснює цілеспрямоване комплектування своїх фондів електронними документами. Серед корпоративних проєктів НБУВ такі: «Наукова електронна бібліотека України» (з 1998 р.); Портал «Наукова періодика України» (з 2006 р.); «Система наукових електронних видань України «Бібліотека – суспільству»» (з 2003 р.).

Інтернет портал бібліотеки щодня відвідує більше 15 тис. користувачів. Найактивніше відбувається процес створення цифрових (електронних) бібліотек в освітянській галузі. У ній серед основних завдань «розширення мережі електронних бібліотек навчальних закладів та наукових установ», задля виконання якого створено електронні бібліотеки законодавчих та нормативних актів, бібліотеки наукової та академічної інформації, бібліотеки для учнів і студентів, триває робота над новими проєктами. Значна кількість університетів та академії розгорнули проєкти створення власних цифрових бібліотек (Кочеткова, 2009: 68-73).

У 2020 р. на роботі бібліотек України не могла не позначитися ситуація, яка склалася внаслідок епідемії, спричиненою пандемією COVID - 19. З 18 березня, відповідно з прийнятими протиепідемічними заходами в умовах карантину на території України та додатковими обмежувальними заходами на території міста Києва, відповідно із розпорядженням Президії НАН України і наказами дирекції Національну бібліотеку України імені В. І. Вернадського було переведено на дистанційний режим роботи. Незважаючи на заходи, впроваджені в Україні у зв'язку із карантинном, у бібліотеках країни було налагоджено безперервне отримання поштових відправлень обов'язкового примірника зі всієї країни і бандеролі від зарубіжних партнерів по документообміну (Пестрецова & Білько, 2020: 96-92).

Висновки. Отже, розпочався процес автоматизації всіх процесів людської діяльності. Цей процес поширюється на бібліотеки й охопив всю їх діяльність. Зважаючи на цивілізаційний розвиток, поцифрування фондів стає чи не найактуальнішим напрямом подальшого еволюціонування інформаційного суспільства знань, а електронні бібліотеки – вимогою часу. Найбільші книгарні випробовують і впроваджують різні технології створення електронних архівів і бібліотек.

Бібліотека в існуючому вигляді не потрібна цифровому суспільству. Бібліотечна спільнота повинна негайно визначитися з тим, якими цінностями в світі цифрових комунікацій мають бібліотеки. На даний час бібліотеки перетворились на центри різноманітної інформації. Особливу роль з роботі бібліотеки відіграє глобальна мережа Інтернет, оскільки вона дає можливість поширити діяльність за межами бібліотеки, створити електронні каталоги та картотеки, а також виставляти їх в мережі Інтернет, проводить віртуальні виставки.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Алферов М.І. Вибрані праці. Нанотехнології. Магістр-прес, 2013. 268 с.

2. Зборовська Н. Сучасна масова література в Україні як загальнокультурна проблема. *Слово і час*. 2007. № 6. С. 3-8
3. Ибрагимов, Р.Э. Интернет в помощь библиотекарю: взгляд молодого специалиста URL: <http://www.uraledu.ru/node/26421>.
4. Іванова М.В., Білінець Н.Г. Підвищення кваліфікації в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського в умовах цифровізації. Цифрові бібліотеки як ознака ХХІ століття. *Світосгляд*. № 6. 2009. С. 42-46. URL: <http://surl.li/acxso>
5. Ісайкіна О.Д. Медіакомунікації як інструмент маркетингу соціальних мереж. *Соціум. Документ. Комунікація*: зб. наук. статей. Вип. 7. Переяслав-Хмельницький, 2019. С.123-141.
6. Кочеткова А. Цифрові бібліотеки як ознака ХХІ століття. *Світосгляд*. № 6. 2009. С.68-73. URL: <http://surl.li/acxst>
7. Красножон В. Комп'ютерні технології в інформаційно-бібліотечній роботі. Основні аспекти та прогресивні технології діяльності бібліотек. Київ, 2011. С.46-51.
8. Пестрецова Л.А., Білько Є.М. Онлайн-архіви періодики: міжнародний досвід створення цифрових колекцій журналів мод. Бібліотека. Наука. Комунікація. *Розвиток бібліотечно-інформаційного потенціалу в умовах цифровізації*. Матеріали міжнародної наукової конференції. Київ, 6-8 жовтня 2020. С. 92-96. URL: <http://surl.li/acxso>
9. Степанов В.К. Бібліотека в цифровому просторі: занепад і руйнування або початок нової історії. URL: <http://surl.li/acxsw>
10. Торлін І. Г. Віртуальна експозиція на сайті Державної бібліотеки для дітей. Бібліотеки та асоціації в мінливому світі: нові технології та нові форми співробітництва. Крим. 2003. Т. 2. С. 849-851.

REFERENCES

1. Alferov, M. (2013). Vybrani pratsi [Selected works]. Nanotekhnolohii. Mahistr-pres. 268 [in Ukrainian].
2. Zbovska, N. (2007). Suchasna masova literatura v Ukraini yak zahalnokulturna problema [Modern mass literature in Ukraine as a general cultural problem]. *Slovo i chas*. 6, 3-8 [in Ukrainian].

3. Ibragimov, R. Internet v pomosch bibliotekaryu: vzglyad molodogo spetsialista. [Internet to help the librarian: the view of a young specialist] URL: <http://www.uraledu.ru/node/26421> [in Russian].

4. Ivanova M., & Bilinets N., (2009). Pidvyshchennia kvalifikatsii v Natsionalnii bibliotetsi Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho v umovakh tsyfrovizatsii [Advanced training in the National V.I. Vernadsky Library of Ukraine in terms of digitization]. *Svitohliad*. 6. 42-46. Retrieved from <http://surl.li/acxco> [in Ukrainian].

5. Isaykina, O. (2019). Mediakomunikatsiyyi yak instrument marketynhu sotsial'nykh merezh [Media communications as a tool for marketing social networks]. *Sotsium. Dokument. Komunikatsiya: zb. nauk. statey* [Society. Document. Communication: a collection of scientific articles], 7, Pereyaslav-Khmel'nyts'kyy, 123-141 [in Ukrainian].

6. Kochetkova, A. (2009). Tsyfrovi biblioteky yak oznaka KhKhI stolittia. Svitohliad [Digital libraries as a sign of the XXI century]. 6. 68-73. Retrieved from <http://surl.li/acxcr> [in Ukrainian].

7. Krasnozhon, V. (2011). Kompiuterni tekhnolohii v informatsiini-bibliotekni roboti [Computer technologies in information and library work]. *Osnovni aspekty ta prohresyvni tekhnolohii diialnosti bibliotek*. Kyiv, 46-51 [in Ukrainian].

8. Pestretsova, L., & Bilko Ye. (2020). Onlain-arkhivy periodyky: mizhnarodnyi dosvid stvorennia tsyfrovyykh kolektsii zhurnaliv mod [Online periodical archives: international experience in creating of digital collections of fashion magazines]. *Biblioteka. Nauka. Komunikatsiia. Rozvytok bibliotekno-informatsiinoho potentsialu v umovakh tsyfrovizatsii*. 92-96. Retrieved from <http://surl.li/acxco> [in Ukrainian].

9. Stepanov, V. Biblioteka v tsyfrovomu prostori: zanepad i ruinuvannia abo pochatok novoi istorii [The library in the digital space: the decline and destruction or the beginning of a new history]. Retrieved from <http://surl.li/acxcw> [in Ukrainian].

10. Torlin, I. (2003). Virtualna ekspozytsiia na saiti Derzhavnoi

biblioteki dlia ditei [Virtual exposition on the website of the State Library for Children]. Biblioteki ta asotsiatsii v minlyvomu sviti: novi tekhnolohii ta novi formy spivrobotnytstva. Krum, 849-851 [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Сьогодні вже неможливо зупинити швидке розповсюдження гаджетів, рідерів, мобільних телефонів як засобів доступу до ресурсів Інтернет, у тому числі до бібліотечного контенту глобальної мережі. Неможливо також змінити ситуацію у бік актуалізації електронного читання, загальновизначним є той факт, що найбільш ефективно інформаційно-бібліотечне обслуговування населення досягається шляхом створення електронних бібліотек. Електронні бібліотеки можуть складатися з колекцій електронних документів (оцифрованих традиційних матеріалів, або створених відразу в електронному вигляді), та систем з уніфікованим підходом до виробництва, зберігання, організації різноманітної інформації.

У роботі описані основні елементи оцифрування бібліотеки як складової інформаційного суспільства, що розвивається.

Бібліотечні сайти – це ворота в бібліотеку, її візитна картка в інтернет просторі. Акаунти у соціальних мережах та блоги різко підвищують інтерактивність обміну інформацією і відвідуваність бібліотечних сайтів, в цілому підвищують інтерес до бібліотеки з боку існуючих і потенційних користувачів.

Глобальна переорієнтація пріоритетів у роботі бібліотечно-інформаційних установ, у зв'язку зі створенням електронної бібліотеки, є очевидною, вона спрямовується на розвиток мережесих технологій, електронних ресурсів, інформаційного сервісу, бібліотечної кооперації.

Цифрові бібліотеки, електронні колекції, системи електронного резерву, онлайніві каталоги публічного доступу,

бази даних електронних журналів та інші IP стали популярними засобами доступу до джерел інформації. Створення електронних, цифрових бібліотек сприяє глобалізації світового інформаційного співтовариства, відкриває принципово нові умови доступу до віддалених IP і забезпечує рівні права користувачів на отримання необхідної інформації.

У статті проаналізовано інтенсивність впливу Інтернету на довідково-бібліографічне обслуговування користувачів бібліотек, та необхідність реорганізації довідково-бібліографічних служб, зміни у традиційних функціях бібліографії.

Ключові слова: цифрові бібліотеки, інтернет, бібліотека, оцифрування бібліотеки, електронна бібліотека, інформаційні технології, сучасні програмні засоби.

АННОТАЦІЯ

Сегодня уже невозможно остановить быстрое распространение гаджетов, ридеров, мобильных телефонов как средства доступа к ресурсам Интернет, в том числе в библиотечного контента глобальной сети.

Невозможно также изменить ситуацию в сторону актуализации электронного чтения, заголовнозначним является тот факт, что наиболее эффективное информационно-библиотечное обслуживание населения достигается путем создания электронных библиотек. Электронные библиотеки могут состоять из коллекций электронных документов (оцифрованных традиционных материалов, или созданных сразу в электронном виде), та систем с унифицированным подходом к производству, хранению, организации разнообразной информации.

В работе описаны основные элементы оцифровки библиотеки как составляющей информационного общества которое развивается.

Библиотечные сайты – это ворота в библиотеку, ее визитная карточка в Интернет пространстве. Аккаунты в социальных сетях и блоги резко повышают интерактивность обмена информацией и посещаемость библиотечных сайтов, в целом повышают интерес к библиотеке со стороны существующих и потенциальных пользователей.

Глобальная переориентация приоритетов в работе библиотечно-информационных учреждений, в связи с созданием ЭБ, очевидна, она направляется на развитие сетевых технологий, электронных ресурсов, информационного сервиса, библиотечной кооперации.

Цифровые библиотеки, электронные коллекции, системы электронного резерва, онлайн-каталоги публичного доступа, базы данных электронных журналов и другие ИР-стали популярными средствами доступа к источникам информации. Создание электронных, цифровых библиотек способствует глобализации мирового информационного сообщества, открывает принципиально новые условия доступа к удаленным ИР и обеспечивает равные права пользователей на получение необходимой информации.

В статье проанализированы интенсивность воздействия Интернета на справочно-библиографическое обслуживание пользователей библиотек и необходимость реорганизации справочно-библиографических службу, изменения в традиционных функциях библиографии.

Ключевые слова: *цифровые библиотеки, Интернет, библиотека, оцифровки библиотеки, электронная библиотека, информационные технологии, современные программные средства.*